

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Milana Taubera, soudce Vadima Hlavatého a soudkyně Pavly Klusáčkové ve věci

žalobkyně: **M. K. S. R.**, narozená X
státní příslušnost: X
bytem X
zastoupená advokátem Mgr. Petrem Václavkem
se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra – Komise pro rozhodování ve věcech pobytu
cizinců**
se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 12. 2022, č. j. MV-187631-8/SO-2022,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Obsah žaloby

Shodu s prvopisem potvrzuje M. V.

1. Žalobkyně se podanou žalobou domáhala zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí, kterým bylo zamítnuto její odvolání a bylo potvrzeno rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 8. 8. 2022, č. j. OAM-68514-119/DP-2011. Prvostupňovým rozhodnutím byla dle výroku I. podle § 44a odst. 4 ve spojení s § 46a odst. 2 písm. e) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění do 23. 6. 2014 (dále jen „ZPC“), a dále ve spojení s § 42b odst. 1 písm. d) ZPC, a dle výroku II. podle § 44a odst. 4 ve spojení s § 46a odst. 2 písm. g) ZPC zamítnuta žádost žalobkyně o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny na území, a to z důvodu, že žalobkyně nemá zajištěné ubytování a příjmy dostačující k pobytu na území.
2. Žalobkyně v žalobě uvedla, že v průběhu správního řízení bylo doloženo, že má bydliště v družstevním bytě X, v němž má podíl sestra jejího manžela. Doklad o zajištění ubytování v této nemovitosti předkládala celkem čtyřikrát, naposledy v roce 2019. Stejně tak ze spisového materiálu vyplývá, že žalobkyně a její manžel doložili příjmy ve více než dostatečné výši v dřívějších fázích správního řízení. Zároveň bylo zjištěno, že manžel žalobkyně vlastnil bytový dům. Ten byl sice již prodán, avšak sama tato skutečnost vylučuje, že by žalobkyně a její manžel nedisponovali dostatečnými prostředky k pobytu na území.
3. Žádost byla podána dne 14. 9. 2011, přičemž k ní byly doloženy zákonem předepsané náležitosti, a to včetně dokladu o zajištění ubytování a daňového přiznání manžela žalobkyně. Následně žalobkyně zasílala další relevantní podklady. Prvostupňový orgán však další kroky činil až ke konci roku 2013. K (v pořadí prvnímu) zamítnutí žádosti žalobkyně došlo až dne 2. 8. 2017. V tomto období nebyla žalobkyně vyzývána k odstranění vad žádosti. V mezidobí se však žalobkyní doložené materiály staly neaktuálními. V počátku to tedy byl prvostupňový orgán, který způsobil, že vůbec bylo potřeba doložit nové doklady. V takto dlouhém časovém období pak život žalobkyně a její rodiny neušel změn, a to zejména z důvodu turbulentního vývoje bezpečnostní situace v X, kde se zároveň starala o své rodiče.
4. Prvostupňový orgán měl proto žalobkyni vyjít vstříc a poskytnout jí více času na doložení požadovaných dokumentů, ať už formou přerušení řízení, či opětovným vyzváním (srov. § 45 odst. 2 správního řádu). V průběhu správního řízení se žalobkyně dle svých možností snažila dokládat požadované dokumenty, je tak třeba odmítnout tezi žalovaného, že charakteristickým rysem celého řízení je neochota žalobkyně odstranit vady žádosti.
5. Nelze souhlasit ani s poukazem žalovaného na zásadu, dle které se splnění podmínek pro případné vyhovění žádosti posuzuje dle aktuálního stavu věcí. Nejvyšší správní soud dovodil výjimky z této zásady právě v případech, kdy by její aplikace měla za následek rozhodnutí zjevně nespravedlivá. Takto byly posouzeny právě situace, kdy v důsledku plynutí času došlo ke změně okolností, přestože v prvopočátku řízení bylo možné žádosti vyhovět (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 1. 2018, č. j. 1 Azs 397/2017-31). Žalobkyně se navíc nedomáhala prominutí splnění zákonných předpokladů, ale pouze poskytnutí více času pro doložení jejich splnění. V daném případě se prvostupňový orgán v neprospěch žalobkyně dovolává vlastního nezákonného postupu v řízení (průtahů).
6. Prvostupňový orgán neposoudil otázku dopadu rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobkyně a jejího manžela v rozsahu, který by splňoval předpoklady vtělené do § 174a odst. 1 ZPC a čl. 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv. Jelikož má manžel

žalobkyně povolen trvalý pobyt, je nutné případ žalobkyně posuzovat rovněž optikou směrnice 2003/86/ES, o právu na sloučení rodiny. Prvostupňový orgán se dokonce ani nesnažil dopad na soukromý a rodinný život žalobkyně a jejího manžela nějak definovat. Napadeným rozhodnutím přichází žalobkyně o možnost realizovat svůj rodinný život v ČR, současně napadené rozhodnutí přináší nejistotu a obavy, že by v případě zhoršení situace v X žalobkyně nemohla přijet za manželem.

7. Žalovaný ve svém rozhodnutí poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 3. 2020, č. j. 1 Azs 511/2019-38, s tím, že je povinností cizince tvrdit a dokázat okolnosti, pro které by rozhodnutí mohlo mít nepřiměřený dopad na jeho soukromý a rodinný život. Tam uvedený stav ovšem není přílehlavý na projednávanou věc. Žalobkyně se mnohokrát vyjadřovala ohledně své rodinné situace a bezpečnostní situace v X při výsleších. Tyto skutečnosti však uváděla v kontextu svých žádostí o prodloužení lhůty k odstranění vad žádosti/přerušení řízení, nikoliv v kontextu dopadu zamítavého rozhodnutí na svůj soukromý a rodinný život. Prvostupňový orgán měl dostatek indicií, na základě kterých měl žalobkyni vyzvat k vyjádření či vyslechnout ohledně možného dopadu rozhodnutí. Žalovaný nikterak nereagoval na odvolací námitku, že dle rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 28. 3. 2017, č. j. 57 A 6/2016-81, je třeba zkoumat dopad rozhodnutí na soukromý a rodinný život cizince z úřední povinnosti a případně jej vyzvat, resp. vyslechnout, aby se k této otázce vyjádřil. Žalobkyně dodala, že dalším důvodem, proč nelze rozsudek sp. zn. 1 Azs 511/2019 aplikovat v případě žalobkyně, je skutečnost, že se týká situace, kdy cizinka dle názoru soudu uzavřela tzv. účelové manželství. Je zjevné, že to výrazně ovlivní jakýkoliv prováděný test přiměřenosti.
8. Nedostatečně se žalovaný ve svém rozhodnutí vypořádal s odvolací námitkou, že prvostupňový orgán nikterak nerefletoval dopady rozhodnutí na manžela žalobkyně. Toho nelze při zkoumání přiměřenosti pominout pouze na základě faktu, že má platné pobytové oprávnění. Žalobkyně poukazovala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 5. 2016, č. j. 1 Azs 81/2016-33, dle kterého *„při posuzování rozsahu narušení soukromého a rodinného života je nutné zkoumat nejen vliv na ekonomický, osobní a rodinný život cizince, ale i na ostatní rodinné příslušníky, kteří by jinak měli právo pobývat na území ČR na základě samostatného pobytového oprávnění (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2013, č. j. 8 As 68/2012 – 39, či ze dne 27. 2. 2014, č. j. 9 Azs 41/2014 – 34).“*. Žalovaný pouze zopakoval, že *„nelze negativní rozhodnutí v této věci vztahovat na manžela účastnice řízení, neboť tento žádným způsobem nepozbývá možnosti realizovat svůj soukromý a rodinný život v České republice.“*. Kromě toho, že si lze stěží představit realizaci rodinného života bez rodinných příslušníků, žalovaná vyzdvihla, že citovaný rozsudek konstatuje nutnost zabývat se dopadem rozhodnutí i na rodinné příslušníky účastníků řízení, aniž by to podmiňoval naplněním dalších požadavků.
9. Žalobkyně nezpochybnila, že zatím nedodala veškeré požadované náležitosti žádosti o prodloužení doby povolení k dlouhodobému pobytu, je však připravena vše doplnit. Objektivní neschopnost žalobkyně předložit požadované dokumenty není natolik závažnou okolností, aby nepřevážil zájem žalobkyně a jejího manžela na ochraně jejich práva na soukromý a rodinný život. Žalobkyně se nedomáhá prominutí splnění zákonných podmínek, domáhá se pouze šance prokázat, že podmínky naplňuje.

Vyjádření žalovaného

10. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Pozastavil se nad tím, že pokud má žalobkyně skutečně zajištěno ubytování na území, proč byl takový problém příslušný doklad předložit. Žalobkyně byla od posledního rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 3. 2020 (tj. druhého v pořadí, napadené rozhodnutí je třetí v pořadí) celkem třikrát marně vyzvána k doložení nejen tohoto dokladu. Totéž platí i pro doklady prokazující příjem žalobkyně, kdy byla doložena pouze část požadovaných dokladů. Žalobkyni bylo opětovně vycházeno vstříc, požádala-li o prodloužení lhůty k doložení podkladů, s ohledem na obsah správního spisu ovšem nezbývá než označit tyto žádosti za obstrukční a účelové. Žádný z požadovaných dokladů nebyl předložen ani v odvolacím řízení. Je to tedy žalobkyně, která se dovolává vlastní nepoctivosti, nikoli správní orgány.
11. Co se týče posouzení přiměřenosti dopadů napadeného rozhodnutí, žalovaný odkázal na jeho odůvodnění. Jestliže žalobkyně v žalobě uvedla, že se v průběhu řízení před prvostupňovým orgánem dostatečně vyjadřovala k otázce přiměřenosti, pak není jasné, proč by k této otázce měla být zvlášť vyslýchána. Nicméně žádné z vyjádření žalobkyně nebylo konkrétní, pouze uváděla skutečnosti svědčící o tom, že naprostou většinu svého času tráví (s manželem) v zemi původu a ČR navštěvuje pouze sporadicky. O konkrétním dopadu na realizaci pobytového oprávnění manžela nebylo řečeno, natož doloženo, ničeho. Realizace žalobkyní požadovaného pobytového oprávnění je podmíněna splněním zákonných podmínek, a nejsou-li splněny, pak žalobkyně nemůže pouze s odkazem na přiměřenost očekávat, že bude její žádosti vyhověno. Nadto je třeba zdůraznit, že žalobkyně bez zjevných problémů realizuje svůj soukromý a rodinný život v zemi původu.

Jednání před soudem

12. Při jednání dne 16. 10. 2023 žalobkyně setrvala na svém procesním stanovisku, odkázala na žalobu a shrnula svou argumentaci. Žalovaný se z jednání omluvil, přičemž odkázal na vyjádření k žalobě.

Posouzení žaloby soudem

13. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí, včetně řízení, jež jeho vydání předcházelo, v mezích žalobních bodů, jimiž je vázán, vycházející přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodnutí správního orgánu [§ 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“)].
14. Po posouzení věci dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
15. Co se týče žalobní námitky, že prvostupňový orgán měl žalobkyni poskytnout více času na doložení požadovaných dokumentů, soud odkazuje na shrnutí relevantní části správního řízení na str. 7 až 9 a vypořádání této odvolací námitky na str. 11 napadeného rozhodnutí. Ztotožňuje se přitom s názorem žalovaného, že prvostupňový orgán se žalobkyni snažil vyjít vstříc dostatečným způsobem, přičemž tato vstřícnost však nemůže být bezmezná (srov. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 30. 11. 2010, č. j. 11 A 13/2010-25). Žalobkyně sice poukazovala na předchozí doložení požadovaných dokladů, které již však nejsou relevantní, přičemž sama v žalobě připustila, že zatím nedodala veškeré požadované náležitosti své žádosti. Jestliže pak zpočátku řízení docházelo k průtahům, mohla se proti nim žalobkyně bránit; v rozhodné části řízení, tj. před vydáním prvostupňového a napadeného rozhodnutí to byla výhradně žalobkyně, kdo toto řízení prodlužoval.

16. Stran žalobkyní zmíněného rozsudku sp. zn. 1 Azs 397/2017 soud podotýká, že se jednalo o případ skutkově odlišný od projednávané věci. Tamější žádost o pobytové oprávnění byla podána nezaopatřeným dítětem, které s ohledem na délku správního řízení přestalo splňovat tuto podmínku požadovaného pobytového oprávnění, což vedlo k zamítnutí žádosti. Zatímco stárnutí a související změnu osobního statusu nelze zvrátit, žalobkyně může předložit aktuální doklady o zajištění ubytování a prostředků k pobytu. Nadto žalobkyně odkazuje na rozsudek, který k prolomení zásady, že se rozhoduje dle skutkového a právního stavu ke dni vydání rozhodnutí, ani nevedl, resp. krajský soud ji prolomil, Nejvyšší správní soud tomu ovšem nepřisvědčil. Prvostupňový orgán proto postupoval správně, požadoval-li s ohledem na plynutí času aktualizované dokumenty, neboť byl povinen rozhodovat dle stavu ke dni svého rozhodnutí.
17. Ohledně žalobní námitky týkající se dopadu rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobkyně a jejího manžela soud přisvědčuje žalovanému, že je to výhradně cizinec, kdo je povinen tvrdit okolnosti svých osobních a rodinných vazeb, neboť se jedná o jeho intimní sféru, přičemž následky své pasivity nese sám. Tento závěr není obsažen toliko v rozsudku sp. zn. 1 Azs 511/2019, k němuž měla žalobkyně výhrady s ohledem na skutkovou odlišnost od projednávané věci, ale jedná se o ustálenou judikaturu. Z ní tento rozsudek vychází (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 10. 2017, č. j. 6 Azs 302/2017-27, a ze dne 29. 4. 2009, č. j. 5 As 101/2008-63). S ohledem na to považuje soud závěry vyslovené v rozsudku sp. zn. 57 A 6/2016, jenž odkazuje pouze na praxi Krajského soudu v Plzni, za excesivní a neaplikovatelné. Soud též obecně připomíná, že v projednávané věci jde o řízení o žádosti, kdy je primární aktivita žadatele, oproti řízení zahájenému z moci úřední (zrušení pobytového oprávnění).
18. Žalobkyně se k možným dopadům do svého soukromého a rodinného života vyjádřila pouze obecně, a to jak v odvolání, tak v žalobě. Uvedla, že nebude moci realizovat svůj rodinný život v ČR a že bude v nejistotě, zda při zhoršení situace v X bude moci přijet za manželem. K dopadům do soukromého a rodinného života manžela zmínila jen to, že bez rodinných příslušníků nemůže být rodinného života. K žalobkyní citované judikatuře (rozsudky sp. zn. 1 Azs 81/2016, sp. zn. 8 As 68/2012 a sp. zn. 9 Azs 41/2014) soud podotýká, že rodinnými příslušníky dotčených cizinců byly vždy nezletilé děti (v posledním případě i manželka), které by jinak měly právo pobývat na území na základě samostatného pobytového oprávnění. Je zjevné, že v případě nezletilého dítěte, závislého na péči rodiče – cizince, musejí být pečlivě posuzovány dopady na zrušení pobytového oprávnění, poněvadž dítě obvykle nemá jinou možnost než následovat svého rodiče. V projednávané věci žalobkyně nemá na území nezletilé děti a k životu se svým manželem neuvedla niče. Lze dodat, že z výsledků žalobkyně a jejího manžela vyplynulo, že žalobkyně navštěvuje ČR pouze občasné (její manžel pak často navštěvuje zemi původu) a netráví zde dlouhou dobu, většinu času tráví v zemi původu, kde má rodinné příslušníky, nemá zde práci, majetkové vazby atd. Výsledky sice byly provedeny již dne 2. 4. 2019, leč žalobkyně o žádné změně poměrů, tj. zintenzivnění pobytu na území z hlediska času, vazeb aj., v odvolání ani v žalobě nehovoří, pročez je lze důvodně mít za nezměněné. Je tak možno přisvědčit závěru žalovaného, že se žalobkyně na území zdržuje jen minimálně, což dle soudu nespovídá o intenzivním rodinném životě na území, resp. o tom, že by v ČR bylo jeho těžiště.

Závěr

19. Soud tedy neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. V.

20. Protože žalobkyně nebyla ve sporu úspěšná a žalovanému žádné účelně vynaložené náklady v řízení nevznikly, soud ve druhém výroku rozsudku v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 16. října 2023

Milan Tauber v. r.
předseda senátu